

اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)

www.ketab.ir

سرشناسه :
عنوان و نام پدیدآور:
مشخصات نشر:
مشخصات ظاهری:
فروست:
شابک:
وضعیت فهرست نویسی:
موضوع:
موضوع:
شناسه افزوده:
رده بندی کنگره:
رده بندی دیویی:
شماره کتابشناسی ملی:

حسینی، مریم السادات ۱۳۶۱
اندیشه سیاسی امام خمینی (ره) / تألیف: مریم السادات حسینی.
تهران: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۲.
۳۱۶ ص:
مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۸۹۵
اندیشه سیاسی؛ ۵۰.
۳-۶۸۴-۴۱۹-۹۶۴-۹۷۸: ۱۰۰۰۰۰ ریال
فیا.
خمینی، روح الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۶۸-۱۳۷۹.
نظریه درباره سیاست و حکومت
خمینی، روح الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران،
۱۳۷۹-۱۳۸۸- نظریه های سیاسی و اجتماعی
مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی
۱۳۹۲ ح ۵/ ۱۵۷۴/۵ DSR
۹۵۵/۰۸۴۲
۳۲۹۲۸۵۱

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات

مؤلف: اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)

تألیف: مریم السادات حسینی

نویسنده چاپ اول: مستان ۱۳۹۲

شمارگان: ۱۰۰۰۰ تومان

حروف چینی و لیتوگرافی: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

چاپ و صحافی: چاپخانه مرکز اسناد انقلاب اسلامی

شابک: ۹۷۸-۶۰۲-۹۶۸۴-۳

۹۷۸-۶۰۲-۹۶۸۴-۳

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، نرسیده به میدان قدس، روبه روی پمپ بنزین «اسی»، پلاک ۱۹۵۴،

مرکز اسناد انقلاب اسلامی، صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۳۸۹۶ تلفن: ۲۲۲۰۱۱۹۴ تا ۲۲۲۱۱۱۱

www.irdc.ir

فهرست مطالب

۱۵		مقدمه
۱۷		پیش‌گفتار
		بخش اول:
۲۱		امام خمینی (ره) - اساس نظری حکومتی شیعه
۲۵		فصل اول: سیاست در قلمرو کلام
۲۸		پیامدهای طرح کلامی سیاست: ولایت، شعاعی از اصول دین
۳۳		فصل دوم: خاستگاه جدید سیاست و حکومت در اندیشه‌ی امام خمینی (ره)
۳۳		الف) بازشناسی جایگاه سیاست در شریعت
۳۳		۱. جایگاه سیاست در منظر امام
۳۴		۲. ارتباط سیاست و شریعت
۳۷		۳. ضروریات عقلی پیوستگی سیاست در شریعت
۳۹		۴. نقد نظریه‌ی جدایی دیانت از سیاست
۴۰		ب) ارکان نظم سیاسی در حکومت شریعت
۴۱		۱. ولایت مطلقه‌ی فقیه (حکومت ولایی)
۴۱		- طرح ولایت فقیه در کلام
۴۳		- ادله‌ی ولایت فقیه
۴۳		- ادله‌ی عقلی ولایت فقیه
۴۳		- دلیل عقلی مستقل
۴۴		- دلیل عقلی غیرمستقل

- ۴۵ - دلایل نقلی ولایت فقیه.....
- ۵۱ ۲. تطبیق مبانی مشروعیت و مقبولیت.....
- ۵۲ - مبانی مشروعیت.....
- ۵۴ - مرزهای مقبولیت.....
- ۵۷ - حوزه‌های انطباق.....
- ۶۱ - مل سوم: تحول در اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی (ره).....
- ۶۲ الف) چستی تحول در اندیشه‌ی سیاسی.....
- ۶۳ ۱. منطق تحول.....
- ۶۳ ۲. اصل طبیعی بودن تحول.....
- ۶۹ ب) حکمت و تشابهات.....
- ۶۹ ۱. اهمیت معنای.....
- ۷۱ ۲. محکمان و متشابهات در اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی.....
- ۷۴ ۳. نظرگاه کلامی به سیاست.....
- ۷۵ ج) فرایند تحول.....
- ۷۵ ۱. دوران پیش از تشکیل حکومت اسلامی.....
- ۸۱ ۲. دوران برقراری حکومت اسلامی.....

بخش دوم:

- ۸۷ مبانی فلسفی و نظری اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی (ره).....
- ۸۹ فصل اول: فلسفه‌ی عمومی.....
- ۸۹ الف) مبانی معرفت‌شناسی.....
- ۸۹ ۱. چستی علم و معرفت.....
- ۹۳ ۲. منابع معرفت.....
- ۹۷ ۳. ارزش و قلمرو معرفت.....
- ۱۰۰ ب) مبانی هستی‌شناختی.....
- ۱۰۱ ۱ - ماهیت هستی.....

۲- غایت و گستره‌ی هستی.....	۱۰۳
ج) مبانی انسان‌شناختی اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی.....	۱۰۵
۱. سرشت و ماهیت انسان.....	۱۰۶
۲. فطرت و جایگاه انسان‌شناختی آن.....	۱۰۸
۳. جایگاه و مقام انسان.....	۱۱۰
- انسان کامل.....	۱۱۱
۴. تربیت انسان.....	۱۱۳
فصل دوم: فلسفه‌ی نظری.....	۱۱۷
الف) حکم متعالیه و اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی (ره).....	۱۱۷
۱. مبانی فلسفی.....	۱۱۸
۲. سیاست و حکومت.....	۱۲۲
ب) ارتباط و جایگاه بین فلسفه و اندیشه‌ی امام خمینی.....	۱۲۷
- نقش و جایگاه عقاید.....	۱۲۸
فصل سوم: فلسفه‌ی عملی.....	۱۳۱
الف) قدرت و جایگاه آن در اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی (ره).....	۱۳۱
۱. تبیین و تحلیل مفهوم قدرت.....	۱۳۱
۲. ماهیت قدرت.....	۱۳۳
۳. مهار قدرت.....	۱۳۵
ب) عمل‌گرایی امام: دگرگون‌سازی قدرت سیاسی.....	۱۳۸
۱. برهم‌زدن وضع موجود.....	۱۳۸
۱. نفی نظام سلطنت شاهنشاهی.....	۱۳۹
۲. انقلاب: راهکار مقابله.....	۱۴۳
- آگاه‌سازی و بسیج انقلابی.....	۱۴۵
۲. استقرار وضع مطلوب.....	۱۴۸
- الگوی جدید نظم سیاسی: جمهوری اسلامی.....	۱۴۸
- ولایت فقیه در جمهوری اسلامی.....	۱۵۱

بخش سوم:

- تمایزات روش‌شناسی اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی (ره) ۱۵۵
- اهمیت و جایگاه روش در اندیشه‌ی سیاسی ۱۵۷
- فصل اول: روش‌شناسی اندیشه‌ی سیاسی شیعه ۱۵۹
- الف) روش‌شناسی تطبیق فلسفه با شریعت ۱۶۰
- ب) روش‌شناسی عقلی شیعه ۱۶۲
۱. عقل و سیاست ۱۶۲
۲. روش‌شناسی اجتهادی شیعه ۱۶۴
۱. ابزار و مصادر استنباط ۱۶۶
۲. علم اصول و اجتهاد ۱۶۶
۳. منابع و روش اجتهاد ۱۶۸
۴. ویژگی‌ها و نتایج ۱۷۰
- فصل دوم: روش‌شناسی اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی (ره) ۱۷۳
- الف) ضرورت و اهمیت ۱۷۳
- ب) روش‌شناسی اجتهادی امام خمینی ۱۷۵
۱. روش اصولی امام ۱۷۷
۲. اهمیت و تعریف ۱۷۷
۳. منابع ۱۷۹
۴. عرف ۱۸۰
۵. عقل ۱۸۴
۶. مبانی کلامی روش اصولی امام ۱۸۷
۷. قواعد اصولی ۱۸۹
۸. نظریه‌ی خطاب‌های قانونی ۱۸۹
۹. اصل اباحه ۱۹۲
۱۰. اراده ۱۹۳

۱۹۵	- عدم تقیید احکام شرعی به قدرت
۱۹۷	- تعلق امر به طبیعت کلی
۱۹۸	- قاعده‌ی رجوع جاهل به عالم
۲۰۰	- مراتب احکام
۲۰۱	(ج) روش فقهی امام
۲۰۲	۱. فقه سیاسی و حکومتی
۲۰۴	۲. فقه سنتی و پویا
۲۰۶	۳. فقه حواری
۲۰۹	حدیث‌شناسی امام خمینی (مبانی روایی)
۲۱۳	فصل سوم: تمایز روشی امام خمینی (ره)
۲۱۳	الف) نقش زمان و مکان در اجتهاد
۲۱۴	۱. دیدگاه‌ها در مورد تأثیر زمان و مکان بر اجتهاد
۲۱۵	۲. ادله‌ی تأثیر زمان و مکان بر اجتهاد
۲۱۷	۳. مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده‌ی مکان
۲۱۷	۴. امام خمینی و نظریه‌ی زمان و مکان
۲۱۹	ب) حکم‌شناسی سیاسی امام خمینی
۲۱۹	۱. موضوع‌شناسی
۲۲۰	- موضوع و اقسام آن
۲۲۱	- رابطه‌ی موضوع و حکم
۲۲۲	- اقسام تغییر موضوع
۲۲۴	۲. مصلحت و جایگاه آن در حکم‌شناسی سیاسی امام خمینی
۲۲۵	- تعریف و اهمیت مصلحت
۲۲۷	- مبانی مصلحت از دیدگاه امام خمینی
۲۲۸	- حکم حکومتی و مصلحت

بخش چهارم:

۳۳۲	بنیادهای عرفانی اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی (ره)
-----	--

فصل اول: بررسی نسبت منطقی - تحلیلی عرفان و سیاست	۲۳۵
الف) ماهیت و حقیقت عرفان اسلامی	۲۳۵
۱. عرفان نظری و عرفان عملی	۲۳۷
۲. وحدت عرفانی	۲۳۹
۳. جایگاه انسان کامل (انسان‌شناسی عرفانی)	۲۴۰
۴. عرفان و فقه	۲۴۲
ب) رابطه‌ی عرفان و سیاست	۲۴۳
۱. دیدگاه‌های مختلف درباره‌ی نسبت عرفان و سیاست	۲۴۴
۲. مخالفان رابطه‌ی عرفان و سیاست	۲۴۵
۳. افق: رابطه‌ی عرفان و سیاست	۲۴۹
۲. ارتباط سیاست عرفانی	۲۵۴
- ولایت و خلافت	۲۵۴
- قیام الله	۲۵۷
فصل دوم: پیوند سیاست و اندیشه‌ی امام خمینی	۲۵۹
الف) خاستگاه عرفانی اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی	۲۵۹
۱. روش‌شناسی عرفانی امام خمینی	۲۵۹
۲. شیوه‌ی سلف صالح	۲۶۲
ب) مبانی عرفان سیاسی امام خمینی	۲۶۵
۱. وحدت وجود و توحید عملی	۲۶۶
۲. انسان‌شناسی عرفانی امام خمینی: خلافت و ولایت انسان کامل	۲۶۸
- انسان کامل	۲۷۰
- حقیقت محمدیه	۲۷۱
- ولایت انسان کامل	۲۷۴
- مراتب ولایت	۲۷۴
- ختم ولایت	۲۷۶
- ولایت سیاسی و فقهی و ارتباط آن با ولایت عرفانی	۲۷۶

۲۷۸.....	- نبوت و خلافت
۲۸۳.....	نتیجه گیری
۲۸۷.....	کتابنامه
۳۰۱.....	نمایه

www.ketab.ir

www.ketab.ir

پرداختن به مابین اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی از آن رو اهمیت دارد که ایشان بنیان جامعه و نظامی سیاسی را پی ریخت که در آن دین و معنویت در صدر نشانه شد و از دل آن نظامی برآمد که بهیچ‌اصولی آن دینداری و دین‌ورزی و به سعادت رساندن انسان معاصر در جهان کنونی را ناکافی و نارسا ندانید. جهان کنونی البته دلایل گوناگونی دارد که یکی از آنها کنار نهادن دین و معنویت از حیات انسانی است. نگاه ژرف امام خمینی در ربع آخر قرن بیستم توانست بار دیگر چشم انسان را بر دین و معنویت گشوده و توجه آنها را به تأثیر دیانت و معنویت بر سیاست‌ورزی و سیاست‌ها بکشد. از این رو تأمل در اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی می‌تواند برای بسیاری و به‌ویژه نسل نو، که دوران حیات امام خمینی را درک نکرده‌اند، جالب و آموزنده باشد.

اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی مبتنی بر اسلام است. در این اندیشه، ساماندهی زندگی سیاسی جامعه‌ی اسلامی محور تأسیس نظام سیاسی بوده و با توجه به اهمیت ساماندهی حیات سیاسی و اجتماعی انسان مسلمان در جامعه‌ی اسلامی و به هدف نهایی مهم کردن امکانات رشد و تعالی او و با پیش‌فرض‌های برخاسته از دین و اهداف آن به پیش می‌رود. مبانی اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی متأثر از اندیشه‌ی سیاسی اسلام، در حوزه‌ی مبانی و پیش‌فرض‌های کلامی، فلسفی و اخلاقی ثابت است اما در زمینه‌ها و شرایط محیطی و در چارچوب مبانی و اصول و قواعد، متغیر و منعطف و متأثر از ارزیابی شرایط و اقتضائات زمانی و مکانی جوامع اسلامی است. از این رو در اندیشه‌ی سیاسی شیعه، مسئله‌ی پیروی از مجتهد واجد شرایط زنده مورد تأکید قرار گرفته است. اندیشه‌ی امام خمینی از سال ۱۳۴۱ش براساس رویکرد شیعی برای اصلاح وضع موجود باعث تحول در رویکرد نظری و کارکرد

اجتماعی و سیاسی عالمان شد و در این مسیر هم به هدایت رفتارهای سیاسی خود و مقلدان پرداخت و تقیه یعنی اندیشه و عمل سیاسی معطوف به حفظ شیعه کنار رفت و اندیشه‌ی اسلام انقلابی محور تلاش‌ها واقع شد.

در این اثر به بررسی مبانی اندیشه‌ی امام در فلسفه، عرفان و اندیشه‌ی سیاسی اسلام پرداخته شده است. منابع و متون اندیشه‌ای امام خمینی معرفی شده‌اند، بنیادهای نظری اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی مورد بحث و بررسی قرار گرفته و به مباحث مهم و بنیادین اشاره شده است. در ضمن مبانی معرفت‌شناسی، هستی‌شناسی و انسان‌شناسی، عرفانی، کلاسی و فقهی اصولی اندیشه‌ی سیاسی ایشان مورد بررسی قرار گرفته است.

در بررسی مبانی مهم اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی هم به بحث از دین و سیاست، ضرورت حکومت، ثبوت مطلوب، ویژگی‌های حاکم اسلامی، شرایط ولی‌فقیه، اندیشه‌ی جمهوری اسلامی، نقش مردم، مشروعیت حاکم و حکومت اسلامی، محدوده‌ی اختیارات حکومت اسلامی و وظایف و اختیارات گری‌های حکومت اسلامی پرداخته شده است که امید است مورد استفاده‌ی علاقه‌مندان، مؤسسات انقلاب اسلامی قرار گیرد.

در پایان ضمن تشکر از زحمات و حمایت‌های محترم از تلاش‌های ناظران علمی اثر آقایان دکتر اکبر اشرفی، دکتر رشید جعفرپور، دکتر محمد میر احمدزاده و نیز همکاران محترم در مؤسسه‌ی فرهنگی هنری و انتشارات قدردانی می‌گردد.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی

امام خمینی رهبر کبیر انقلاب اسلامی ایران و بنیان‌گذار نظام جمهوری اسلامی، شخصیتی با ابعاد مختلف سیاسی، عرفانی، فقهی، اخلاقی و فلسفی داشته‌اند. تمایز ایشان در دوران معاصر ایران و جهان اسلام و حتی نظام بین‌الملل از جهات و زوایای متفاوت و مختلف قابل بررسی و تبیین است. اما آنچه ایشان را در رأس توجهات جهانی قرار داده است جامعیت و عمل‌گرایی استثنای ایشان در پی‌ریزی اساس فکری، نهضتی و تأسیس نظام سیاسی اسلامی در ایران و جهان اسلام بوده است. ایشان متفاوت از اسلاف فقیه خویش، تنها به نفی حکومت جور و ترسیم نظام سیاسی مطلوب بسنده نکردند، بلکه اقدام جهت برپایی حکومت دینی را از واجبات می‌دانستند. مطالعه فرایند تحولات تاریخی سیاست در شیعه، راهنمای اساسی و مهمی برای شناخت مبانی اساسی اندیشه‌های امام در حوزه معرفت سیاسی است. امام خمینی با شناخت و تصدیق بیشتر سیاست تشیع و با بهره‌گیری از آموزه‌های اندیشمندان فیلسوف و فقیه حوزه سیاست و فقه، با بازی اندیشه‌ی دینی همت گماشت و در نقش یک محیی، به کالبدشکافی دین از حیث موعود و موعودهای رشد و بالندگی سیاسی آن پرداخت. دستاوردهای این کار، بازشناسی جایگاه سیاست در شیعت بود که با بازگشت به سیره‌ی عملی پیامبر در تأسیس نظام سیاسی و اثبات ضرورت عقلی آن، به جهت ماهیت و کیفیت قوانین اسلام، به تعمیم ولایت در حوزه سیاست رسید و سپس با ارائه‌ی اصل «ولایت فقیه» در رأس حاکمیت نظام سیاسی، ضرورت تأسیس حکومت اسلامی را مطرح کرد.

ایشان با بسط ایده‌ی حکومت فقیه و نیز با پیوند این ایده‌ی تاریخی با مقتضیات عملی و اجرایی حکومتداری در جهان امروز و ارتقا دادن آن ایده در سیری انبساطی به مرحله‌ی

«ولایت مطلقه‌ی انتصابی فقیه»، نمونه‌ای عینی از تحقق ایده‌ی حکومت اسلامی در عهد غیبت را مطرح کرد:

بعضاً در تفسیر اندیشه و مواضع سیاسی امام، دیدگاه‌ها، متفاوت و گاه متعارض می‌نماید. به طوری که اغلب ناتوانی در درک جامعیت و تمامیت معرفت سیاسی امام را به تناقض در اندیشه‌ی سیاسی ایشان نسبت می‌دهند. حصر نظریات سیاسی امام در قالب گفتمان‌های سنتی، مدعیان ایدئولوژیک و متجددانه، برآمده از چنین تقلیل‌گرایی است. تمسک به بخش‌هایی از اندیشه‌ی سیاسی امام با هدف تحکیم دیدگاه‌های جناحی یا توجیهاتی که از سر نقد یا تأثیرپذیری از نظرات دیگران می‌باشد، به اندیشه‌ی سیاسی ایشان شده، از مهم‌ترین رهیافت‌ها در این باب است. از این جهت است که تبیین مبانی نظری، معرفتی و روشی ایشان، زمینه‌های تعمیق در نظریه‌ی سیاسی امام فراهم می‌آورد.

در این مسیر، توجه به تاریخ فقه سیاسی شیعه کاملاً ضروری است. اصل و اساس اندیشه‌ی سیاسی امام، مبتنی بر «فقه سیاسی» است. مبانی، مستندات و مدارک فقهی، اصولی و کلامی که امام جهت استنباط این اصل از آن بهره بردند، عیناً نزد اسلاف و معاصران ایشان از فقهای شیعه نیز موجود بود. اما این امام خمینی بود که مسئله‌ی حکومت و سیاست در عصر غیبت را در قالب صورت‌بندی خاص، به مرحله‌ی «ولایت مطلقه‌ی انتصابی فقیه» رساند و افق جدیدی را در تاریخ فقه سیاسی شیعه بر حکومت ولایی باز کرد. این منحصربه‌فرد بودن اندیشه‌ی سیاسی امام را باید در تفاوت‌هایی جست‌وجو کرد که در مبانی و مبادی فلسفی، روش و علم امام با دیگران وجود دارد. بنابراین مسئله‌ای که در اینجا مطرح می‌شود، این است که اجتهادات فقهی امام در عرصه‌ی سیاست و حکومت، از کدام مبانی فلسفی و مبادی روش‌شناختی و معرفتی نشأت می‌گیرد که این اندیشه‌های سیاسی ایشان نمونه‌ای استثنایی در میان فقهای شیعه می‌سازد. این کار به ما این امکان را می‌دهد که به تصویری جامع و روشن از عقاید سیاسی ایشان دست یابیم. در واقع ما می‌خواهیم بدانیم اندیشه‌ی سیاسی امام بر چه زمینه‌های نظری و عناصر و بنیادهای معرفتی فقهی و غیرفقهی استوار است؟

سؤالات فرعی دیگری نیز قابل طرح است:

- ابعاد و مبانی فلسفی آرای سیاسی امام کدام‌اند؟

- مؤلفه‌های تحول و تمایز در اندیشه‌ی سیاسی امام، نسبت به اندیشه‌ی سیاسی تشیع چیست؟

- بنیادهای عرفانی و تمایزات روش‌شناسانه‌ی اندیشه‌ی امام کدام‌اند؟

در پاسخ موقت به سؤال اصلی باید گفت: اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی برگرفته و متأثر از مبانی معرفتی و نظری در حوزه‌های فلسفه و فلسفه‌ی عمومی (معرفت‌شناسی، انسان‌شناسی و هستی‌شناسی)، تمایزات روش‌شناختی و عرفان خاص امام بوده است. با این وصف هر یک از اندیشه‌ی سیاسی ایشان صورت‌بندی و بیانی فقهی دارد، اما حاوی و حامل درون‌مایه‌ی فلسفه عرفانی و روش‌شناسی ویژه‌ای است که موجبات شکل‌گیری حکومت ولایی منحصر به خود ایشان را در نظر و عمل فراهم آورده است.

در بررسی و تبیین مبانی مطرح‌شده، پژوهش حاضر در چهار بخش اصلی تدوین گشت. در بخش اول با نگرش کلی به بستینه‌ساز اندیشه‌ی سیاسی شیعه، طرح نظریه‌ی حکومتی امام را در این مسیر و با توجه به مؤلفه‌های سیاسی اندیشه شیعه پی خواهیم گرفت و تمایز خاص نظریه‌پردازی سیاسی امام را با سایر مجموعه‌ها تبیین می‌کنیم. بخش دوم در سه فصل به مبادی و مبانی فلسفی و معرفتی اندیشه‌ی سیاسی امام - چه در حوزه‌ی نظر و چه در ابعاد فلسفه‌ی عملی - می‌پردازد. تبیین تمایزات روش‌شناختی اندیشه‌ی سیاسی امام در فقه و اصول، که بر مبنای روش اجتهادی ویژه ایشان تعریف شده است، در بخش سوم انجام می‌گیرد. در بخش چهارم به بنیادهای عرفانی نظریه‌ی سیاسی ایشان، خاصه ولایت و خلافت انسان کامل به عنوان زیربنایی عرفانی برای نظریه‌ی «ولایت مطلقه فقیه» خواهیم پرداخت. در باب اهمیت و ضرورت پژوهش حاضر باید گفت که در این اثر را می‌توان دیدیم تا با رهیافتی جدید و نگاهی روشمند در چارچوبی تحلیلی به مبانی و بنیان‌های معرفتی اندیشه‌ی سیاسی امام بپردازیم.

اهمیت ترسیم و تبیین جامع و روشنی از آرای سیاسی امام از آنجا احساس می‌شود که براساس تجربه‌ی دهه‌ی گذشته می‌بینیم مواضع عملی و نظری کاملاً متعارضی به مجموعه‌ی واحدی از اندیشه‌های سیاسی ایشان ارجاع شده است. این مطلب نشان از آن دارد که تا زمانی که در بررسی آرای سیاسی امام صرفاً، لایه‌های بیرونی آن، مرجع استناد باشد و درباره‌ی مبانی پیشین و معرفتی آن اثر منظرهای جدید تبیین و تحقیق نشود، چنین ناسازگاری‌ها و تعارضاتی

اجتناب‌ناپذیر است، بنابراین با تعمیق سطح بررسی از لایه‌های بیرونی به لایه‌های درونی‌تر اندیشه‌ی سیاسی امام، می‌توان به ضابطه‌مند نمودن داورگی در باب برداشت‌های متعارض امید داشت. ضمن اینکه می‌توان مسیر پویش و ارتقای این اندیشه را پایه‌پای اقتضائات و ضرورت‌های عملی در عرصه‌ی سیاست و حکومت نظام جمهوری اسلامی ایران هموار کرد.

www.ketab.ir